

HARDERWIJK, MONUMENT OP BEGRAAFPLAATS 'OOSTERGAARDE'

Herdachte groepen: Burgerslachtoffers, Burgers voormalig Nederlands-Indië
Ontwerper: J.G. de Groot (11-03-1943)
Onthulling: 4 april 1995
Soort: Gedenksteen

HET MONUMENT

Vorm en materiaal

Het monument op begraafplaats 'Oostergaarde' te Harderwijk is een gedenksteen van gepolijst, gespikkeld wit graniet. De rechthoekige steen heeft een uitgeslagen gat met daarachter een groot zwart kruis. Op de gedenksteen zijn donkere platen van gepolijst Impala-graniet bevestigd. De gedenksteen is 1 meter 20 hoog en 4 meter 80 breed.

Tekst

De tekst op het kruis luidt: **'1940 VOOR HEN DIE VIELEN 1945'**.

In de gedenkplaten zijn de namen van 56 oorlogsslachtoffers gegraveerd.

Ook zijn op de platen vijf namen van oorlogsslachtoffers uit het voormalige Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea aangebracht.

Op de gevel van de voormalige synagoge aan de Jodenkerksteeg is een plaquette bevestigd die een zustermonument van de gedenksteen is. De gedenksteen en plaquette vormen een twee-eenheid.

Beide eenheden zijn met elkaar verbonden door de tekst:

'DE NAMEN VAN ONZE
JOODSE MEDEBURGERS
ZIJN VERMELD OP HET GEBOUW
DAT TOT IN DE OORLOG
ALS SYNAGOGE FUNGEERDE'.

Symboliek

Het gat in de steen staat symbool voor het 'inslag-effect' dat de Tweede Wereldoorlog op de Harderwijkse samenleving heeft gehad.

DE GESCHIEDENIS

Het monument op begraafplaats 'Oostergaarde' te Harderwijk is opgericht ter nagedachtenis aan de 56 medeburgers die tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter zijn gedeporteerd en in concentratiekampen zijn omgebracht.

Tevens worden met het gedenkteken vijf medeburgers herdacht die door oorlogshandelingen in het voormalige Nederlands-Indië of Nieuw-Guinea zijn omgekomen.

De namen en sterfdata van de 56 slachtoffers luiden:

Chr. Aartsen 19-11-1940, G. Aartsen 6-10-1944, B. Arendsen 12-4-1945, A. Arendsen 12-4-1945, D.W. Bannink 17-4-1945, K. Besselsen 27-2-1942, W. Brands 11-10-1944, G. van den Brink 13-7-1943, J. Bruinink 4-5-1945, A. van de Bunte 12-2-1945, W. van Dam 2-3-1945, J. Dirksen 27-7-1940, J.A. van den Dries 19-10-1944, L. van Elten 27-11-1944, P. Fleurke 9-8-1944, G. Foppen 11-10-1944,

H. Foppen 11-10-1944, C.A. den Hartigh 8-12-1944, J. Hop 19-10-1944, W. Hop 31-1-1945, A. Jansen 6-4-1942, T.F. van de Kamp 29-7-1945, W.C.A. Kienhuis 6-1-1945, A. Klaassen 17-8-1944, E. Klaassen 27-10-1944, J. Klok 12-12-1944, A. Kroes 19-7-1945, H.J. Kuikhoven 7-10-1944, D. Kuijper 8-3-1945, H. Langen 8-3-1945, A. Luitjes 25-6-1943, Th. Mooij 10-8-1944, H.W. Mooij 10-8-1944, H.G. Nuse 29-4-1942, Jannetje van de Os 25-12-1944, L. de Paauw 7-10-1944, A.W.H. Perelaer 15-4-1945, G.J. Raaijen 12-11-1944, G.A. Schaftenaar 2-3-1945, K. Scheepstra 11-10-1944, T. Scheepstra 11-10-1944, G.J. Schiffmacher 1-12-1944, P.J. Schuijl 11-5-1942, F.L. Schuijl 19-2-1942, G.J. Schutten 2-3-1945, H. Smink 11-5-1942, L. Smit 28-7-1943, C.P.Chr. Steijlen 16-5-1945, J. Stoffelsen 1-10-1944, L.M. Stoorvogel 23-11-1944 en J.J. Thomas.

De namen en sterfdata van de vijf medeburger die in het voormalige Nederlands-Indië of Nieuw-Guinea zijn omgekomen luiden:

A. Eikenhorst 13-10-1947, H. Klaassen 27-3-1946, O. van Polen 22-11-1947, G. Timmer 10-4-1949 en W. Klevelam 1-6-1962.

Oprichting

De oprichting was een initiatief van oud-verzetsleden en de plaatselijke bevolking.

Onthulling

Het monument is onthuld op 11 april 1995 door burgemeester J.G. de Groot.

OORLOGSSLACHTOFFERS

De Oorlogsgravenstichting heeft een database met namen en verhalen van oorlogsslachtoffers. Veel van deze slachtoffers worden herdacht door middel van een monument. Wilt u ons helpen om de namen en verhalen van slachtoffers te koppelen aan het monument waarop hun naam vermeld staat? Kijk dan op de [website van de Oorlogsgravenstichting](#), ziet u in de database een naam die ook voorkomt op dit monument? Maak dan een account aan en koppel de persoon uit de database aan dit monument. Enkele dagen na de koppeling verschijnt de naam van het slachtoffer op deze pagina.

MEER INFORMATIE

Locatie

Het monument is geplaatst op begraafplaats 'Oostergaarde', gelegen aan Oosteinde te Harderwijk.

Voor meer informatie

- www.harderwijk.nl;
- De gemeente Harderwijk heeft een publicatie uitgegeven, waarin de namen van de Harderwijkse oorlogsslachtoffers en een overzicht van de gebeurtenissen waarbij zij om het leven zijn gekomen staan. Ook de symboliek van het monument wordt erin toegelicht. Verder wordt aandacht geschonken aan de geallieerde vliegers die in Harderwijk begraven liggen.

Foto: Ben van Bovenen / ANZO

Chr. Aartsen	19 - 11 - 1940
G. Aartsen	6 - 10 - 1944
B. Arendsen	12 - 4 - 1945
A. Arendsen	12 - 4 - 1945
D. W. Bannink	17 - 4 - 1945
K. Besselsen	27 - 2 - 1942
W. Brands	11 - 10 - 1944
G. van den Brink	13 - 7 - 1943
J. Bruinink	4 - 5 - 1945
A. van de Bunte	12 - 2 - 1945
W. van Dam	2 - 3 - 1945
J. Dirksen	27 - 7 - 1940
J. A. van den Dries	19 - 10 - 1944
L. van Elten	27 - 11 - 1944
P. Fleurke	9 - 8 - 1944
G. Foppen	11 - 10 - 1944
H. Foppen	11 - 10 - 1944
C. A. den Hartigh	8 - 12 - 1944

J. Hop	19 - 10 - 1944
W. Hop	31 - 1 - 1945
A. Jansen	6 - 4 - 1942
T. E. van de Kamp	29 - 7 - 1945
W. C. A. Kienhuis	6 - 1 - 1945
A. Klaassen	17 - 8 - 1944
E. Klaassen	27 - 10 - 1944
J. Klok	12 - 12 - 1944
A. Kroes	19 - 7 - 1945
H. J. Kulkhoven	7 - 10 - 1944
D. Kuljper	8 - 3 - 1945
H. Langen	8 - 3 - 1945
A. Luitjes	25 - 6 - 1943
Th. Mooij	10 - 8 - 1944
H. W. Mooij	10 - 8 - 1944
H. G. Nuse	29 - 4 - 1942
Jannetje van den Os	25 - 12 - 1944
L. de Paauw	7 - 10 - 1944

A. W. H. Perelaer	15 - 4 - 1945
G. J. Raaijen	12 - 11 - 1944
G. A. Schaftenaar	2 - 3 - 1945
K. Scheepstra	11 - 10 - 1944
T. Scheepstra	11 - 10 - 1944
G. J. Schiffmacher	1 - 12 - 1944
P. J. Schuijl	11 - 5 - 1942
F. L. Schuijl	19 - 2 - 1942
G. J. Schutten	2 - 3 - 1945
H. Sminck	11 - 5 - 1942
L. Smit	28 - 7 - 1943
C. P. Chr. Steijnen	16 - 5 - 1945
J. Stoffelsen	1 - 10 - 1944
L. M. Stoorvogel	23 - 11 - 1944
J. J. Thomas	15 - 4 - 1945

De namen van onze Joodse medeburgers zijn vermeld op het gebouw dat tot in de oorlog als synagoge fungeerde.

Nederlands Indië Nederlands Nieuw - Guinea 1945 - 1962	
A. Eikenhorst	13 - 10 - 1947
H. Klaassen	27 - 3 - 1946
O. van Polen	22 - 11 - 1947
G. Timmer	10 - 4 - 1949
W. Kevelam	1 - 6 - 1962